

17 MAY 2001

**A STUDY OF HEALTH - PROMOTING BEHAVIORS OF
ESSENTIAL HYPERTENSIVE PATIENTS**

ARUNEE HENGYOTMARK

อภินันทนาการ

จาก

.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.....

**ATHESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2001**

**ISBN 974-665-376-8
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

TH
A793
2001

Copyright by Mahidol University

4137108 NSAN/M : MAJOR: ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)

KEY WORD : HEALTH- PROMOTING BEHAVIORS / ESSENTIAL HYPERTENSION PATIENTS

ARUNEE HENGYOTMARK : A STUDY OF HEALTH- PROMOTING BEHAVIORS OF ESSENTIAL HYPERTENSIVE PATIENTS. THESIS ADVISORS: WANNEE SATAYAWIWAT, M. Ed., SOMPAN HINJIRANAN, M.S., PONGSRI SRIMORAGOT, D.N.S., 122p. ISBN 974-665-376-8

Essential hypertension is a chronic illness that causes serious health problems. It is found in patients who have inappropriate lifestyle patterns. Treatment helps the patients to survive longer but they have to take life long medication and they must follow appropriate health - promoting behaviors (HPB). The purpose of this research was to study HPB and factors related to HPB, which are the cause of inappropriate health practices. The investigator modified Green & Kreuter's theory which according to the PRECEDE Framework includes three main factors. First, predisposing factors include knowledge about essential hypertension and attitudes toward HPB. Enabling factors are the places and equipment used to facilitate HPB. Finally, reinforcing factors consist of the positive reinforcing behaviors from significant people such as attention, support and encouragement. The subjects of this study were 120 patients with essential hypertension at Bangkok Metropolitan Medical College and Vajira Hospital who were recruited from an eligible population. The data were collected between May 2000 to June 2000. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient analysis.

The results showed that the overall HPB of the subjects were appropriate behaviors ($X = 36.34$, $SD = 7.94$). There was a positive significant correlation between the overall HPB and the overall attitude to HPB ($r = .24$, $p < .01$). The overall HPB showed a positive significant correlation with both the place and equipment used to facilitate these behaviors ($r = .21$, $p < .05$). ($r = .22$, $p < .05$) respectively.

These results suggested that nurses should study about methods to promote attitudes to promote HPB for patients. In addition health care providers should provide a place and equipment to facilitate appropriate HPB to occur.

4137108 NSAN/M : สาขาวิชา :การพยาบาลผู้ใหญ่ ; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

อรุณี เสงยศมาก : ศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ (A STUDY OF HEALTH - PROMOTING BEHAVIORS OF ESSENTIAL HYPERTENSIVE PATIENTS)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วรณีย์ สัตยวิวัฒน์, ค.ม., สมพันธ์ หิญชีระนันท์, M. S., ผ่องศรี ศรีมรกต, พย.ค., 122 หน้า. ISBN 974-665-376-8

โรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ เป็นโรคเรื้อรัง ที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพที่สำคัญเพราะเป็นโรคที่ไม่แสดงอาการจนกว่าจะเกิดภาวะแทรกซ้อนโรคนี้นพบได้ในผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมาะสม การรักษาเพื่อให้ผู้ป่วยมีชีวิตที่ยืนยาว แต่ผู้ป่วยต้องรับประทานยาตลอดชีวิตและมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมี พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม โดยประยุกต์กรอบแนวคิดของกรีนและครูเตอร์ คือ PRECEDE Framework โดยศึกษาสาเหตุของการมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมโดยใช้ ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ เจตคติต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ปัจจัยเอื้ออำนวย ได้แก่ สถานที่ และอุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และปัจจัยส่งเสริม ได้แก่ พฤติกรรมเสริมแรงทางบวก ได้แก่ การให้ความดูแลเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ (คำชมเชย) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ ที่มารับการรักษา ณ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล จำนวน 120 ราย วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุโดยรวม อยู่ในระดับที่เหมาะสมเป็นส่วนใหญ่ ($\bar{x} = 36.34$, $SD = 7.94$) และพบว่าพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับเจตคติต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สถานที่ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ตามลำดับ($r = .24$, $p < .01$) ($r = .21$, $p < .05$) ($r = .22$, $p < .05$)

จากการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะคือ พยาบาลควรมุ่งส่งเสริม และศึกษาวิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสม และนำมาปฏิบัติต่อผู้ป่วย นอกจากนี้บุคลากรในทีมสุขภาพควรเห็นความสำคัญและความจำเป็นของสถานที่และ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ โดยการประยุกต์ให้สามารถใช้ในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพให้เหมาะสม